

VIZIJOS

IŽANGA

Į žemę piktas vakaras atėjo,
Toks baisiai svetimas ir neramus,
O ten už lango blaškosi klajoklis vėjas
Ir lyg keleivis beldžias į duris.

Bet aš vidun jo niekad neįleisiu,
Duris užversiu dar tampriau –
Aš pilnas nerimo, kažko pasilgęs baisiai,
Paskendęs vakaro rimty, maštau

Apie šią žemę ir kalvas suartas,
Ir iš storų sienojų pastatytus šiuos namus,
Ir žmones einant iš kartos į kartą –
Tuos žmones jaunos, pranašius.

Menu jų vasaros auksinį derlių,
Gegužės mėnesio naktis brandžias,
Laukus, priėjus pjūčiai, grūdą berlų
Ir kuriančių žmonių kančias.

Tai plazda jie šio vakaro šešėliuos,
Ryškėja mostai ir galia
Ir pamažu atgimsta vėlei,
Atgimsta vėlei pas mane...

Šarnelė, 1939

PIRMOJI

Kai išbundu vidunakty klaikiam ir ima širdį plakti,
O smilkiniais tiksent kančia,
Vėl pamiršti vaizdai lyg pelkių šviesos rudeninę naktį
Praeina pro mane.

Ir aš matau gimtinę šiaurės kelią
Į saule degančius namus...
Ten pats vidudienis. Mergaitė skambina pietums
varpeliais,
O jų skambėjimas toks linksmas ir saldus.

Tokia tyla! Ji lyg kančios pribrendęs lašas
Į kaitrą sunkias pamažu.
O saulės spinduliai ant klevo lapų laša
Ir lyg medus nutyška ant šakų.

Bet vakaruos antai jau temsta skliautas,
Kažkur toli dundėjimus girdžiu.
Ateina vandenys ant medžių kritusių šviesų nuplauti
Ir atgaivint laukų.

Po orą vaikosi perkūnijos oželiai,
Ištiesę giedančius sparnus;
Gėlės taurėj miegojęs vėjas keliasi,
Ir ima medžiai bust.

Ir jau pirmi lašai šiušena lapais –
Gainioja viesulas liūtis sodrias.
O nuo stogų tartum mergaitės čiurkšlės plepa, –
Upeliai srūva į valkas.

Melsvi žaibai vagoja skliautus, dunda debesys ir šniokščia
žemė,

Ir nebaigia trenksmai aidėt...
Bet pamažėl prašvinta pašaliai sutemę,
Ir audros tylą tartum vandenų išsekusi versmė.

Iš debesies suspindi saulė vėl, ir vyturėliai juokias.
Rasotom pievom atbrenda pavakarys;
Ir ežero melduos pablūdušios lakštutės suokia,
Ir garsina sodus strazdų daina skambi...

Greit vakaras. Iš lauko grįžta tėvas į namus, kiemu atbėga
šunes,
O vakarienės dūmai iš raudono kamino jau driekias pažemiais,
Linguoja vėjas obelių viršūnėm,
Ir kryptančių langų stikluos jau paskutinės šviesos
baigia žaist.

Ramu jau tėviškėj. Mėnulis pro klevus į kiemą žiūri;
Naktis graži ir dieviškai skaisti.
Tik pas mane tamsus vidunaktis, tik pelenuos maža
ugnelė gūri,
Ir baisiai daužosi širdis.

[Kaunas, 1939]

ANTROJI

Žinau, kad žemėje yra vieni namai,
Kuriems dabar ateina rytas nuostabus,
Ten ilgesingai gieda prietemoj gaidžiai,
Ir ūkininko žingsniai aidi ten aplink namus.

Pasilenkiu prie žemės ir stebiu,
Kol rytmečio rasoj sudrėkusių kalvų kvepėjime
Apsvaigsta man galva.
Tenai toli yra laukų,
Kur auga vien rugiai šviesių spalvų.
Kur triukšmo, gatvių purvinų
Nėra.

Įsiklausau:
Iš ten, kur šviečia vaiskios tolumos,
Saldus traliavimas atklysta į mane.
Ir aš matau: piemuo tarp pirštų meldą laiko
Ir pučia eidamas aukštyn upe.
Ir taip tarytum toji upė nerami,
Vingiuojanti tarp girių mėlynų, raistų ir pelkių,
Tasai traliavimas
Ligi širdies gelmių giliausių smelkias.

Aš laimės svaiguly jaučiu,
Kaip meldo paprasta daina
Pažadina iš miego slėnius ir laukus.
Išeina kažin kur nakties tamsa,
Ir kelias su miglom jos liūdesys sunkus.
Vėl slepias po stogais šikšnosparniai juodi,
Pabūgę rytmečio šviesos.
O aš einu vėl žemės ilgesy
Regėjimų liepsna liepsnot.

[Šarnelė, 1940]

TREČIOJI

Kai vieną rytą, eidamas pro seną ir apleistą sodą,
Per statinius vidur pasižiūrėjau,
Tenai virš tvenkinio praėjusios nakties šešėliai tingūs
Lyg paukščiai pašautais sparnais plazdėjo,
Ir vandenin palinkusios obels šakoj, matyt, seniai jau
padžiauta skara
Pleveno ryto vėjui.

Kutai mirgėjo tarp baltų žiedų, kuriuos mieguistos bitės
Varpeliais tolimais dūzgeno...
Atsiminimai lyg iš ūkanų iškilo, pagalvojus,
Jog tai skara seniai jau mirusios senolės mano.

Aš pažvelgiau į tėviškės laukus, dar rytmečio tyloj
paskendusius,
Kai jie prieš saulę tekančią suklaupę meldės tyliai,
Ir šviesiame regėjime mačiau jaunosios rūbuose senolę
skaisčią

Iš seno sodo vienumos pakylant.
Jinai lengvučiais žingsniais pasikėlė eit per žemę kvepiančią,
Jos akys buvo skaisčios lyg kalnuos du ežerėliai gilūs.

Priėjo ji upelį ir ranka vandens pasėmė,
Šaltais šaltais lašais suvilgė kaktą, lūpas,
Paskui drąsiu mostu laukus palaimino
Ir vėl, pečius šilton skaron susupus,
Nuklydo ji tolyn, kur tolimam danguj du debesėliai
Balti balti lyg jūroj du maži laiveliai supos.

Dabar, kada einu pro seną, statiniais aptvertą sodą,
Kur tvenkinys niūrus, žaliais maurais užžėlęs,
Tenai, kur lyg tie paukščiai pašautais sparnais
Plevena praeities šešėliai, –
Aš vis matau, matau aš ją jaunosios rūbais.
Jinai lengvučiais žingsniais pro vartus išeina vėlei:
Jos akys tokios skaisčios mėlynos tarsi kalnuos du gilūs
ežerėliai.

Dabar, kada širdis lyg tas keleivis, tyrų smėlyje suklupęs,
Kada svajonės lyg silpni drugeliai priblandoj paklydę
miršta, –
Dažnai jaučiu gaivinančius lašus ant lūpų lašant
Nuo jos į dangų iškeltų ekstazėj pirštų.

[Šarnelė, 1940]

TURINYS

VIZIJOS

Ižanga	7
Pirmoji	8
Antroji	10
Trečioji	12
Ketvirtoji	14
Penktoji	17
Šeštoji	23
Septintoji	29
Pabaiga	33

METAI

Sonetai

Rudens sonetai

1 [Prie lango parimus nubodo]	39
2 [Dieną pilką ir šaltą – nejaukia]	40
3 [Pirmą kartą sutikau ją vieną]	41
4 [Ruduo. Jau ilgesio gėlė]	42
5 [Pasipuošę lapais ažuolų, draugai]	43
6 [Rudens užkopęs kalną]	44
7 [Vidunaktį dažnai]	45
8 [Mylimosios aukštumos lapuočių miškas]	46
9 [Visa tai, kas šiandieną Tave]	47
10 [O amžinasis nuodėmių šaltini!]	48
11 [Mergaitė, mylimo glėby apsvaigus]	49
12 [Savo sielą, alkaną kaip žvėrį]	50

13 [Mes nežinome kam, bet gyventi]	51
14 [Vėlų rudenį, kai įdienojus saulė]	52
15 [Pažinimo troškulį kenčias]	53
16 [Aš esu karalius. Man palinksminti mergaitės]	54
17 [Vakaro sutemos mėlynai pilkos]	55
18 [Kaip alchemikas viduramžių metu]	56
19 [Ateik, naktie, ir būki mano mylima!]	57
20 [Aš vaiduoklis vienišas ir senas]	58
21 [Mano siela šiandien sunkiai serga]	59
22 [Nežinau, kodėl dievai tave sukūrė]	60
23 Michel Angele Dovydas	61
24 [Aš prisimenu: buvai paika mergaitė]	62
25 [Einu, bet nežinau, į kur nueisiu]	63
26 [Atsiliepdamas geismo ritman]	64

Žiemos sonetai

1 [Nauji ir negirdėti žodžiai naujame cikle]	67
2 [Pasiilgau savo mylimos dukrytės]	68
3 [Kasdienybės pilkuma kaskart sunkėja]	69
4 [Aš buvau visada per daug rimtas]	70
5 [Tavo kūną aš regiu prie jūros]	71
6 [Ateina jis. Uždekite šviesas!]	72
7 [Man, senam bendrakeleiviui, vėjas pasakoja]	73
8 [Nėra pasauly nė vienu namų]	74
9 [Garsus Toreador, Mirtis baisioji]	75
10 Don Juan	76
11 [Vakaropi mėlynu dangaus ledu]	77
12 [Liūdesys atėjo pas mane kaip vėjas naktį]	78
13 [Vargo žmonės geidžia didžio turto]	79
14 [Kaip atšalusio paviršiaus planeta]	80
15 [Kai pavargęs keleivis]	81

16 Don Quijote	82
17 Zanchio Panza	83
18 Don Kichoto ir Sančo Pansa pokalbis	84
19 [Mano siela kaip membrana]	85
20 [Aš esu girtuoklis, palaidūnas]	86
21 [Einu, sustoju ir klausaus]	87
22 [Naktį sapno angelas prieina tyliai]	88
23 Poeto pasikalbėjimas su Pegasu	89
24 [Būk, gyvenime, man neteisingas]	90
25 [Man neramu. Aš savo nerimą bandau]	91
26 [Temsta... Horizonte juosta mėlyna pilkėja]	92
27 [Mano karalaitė grojo smuiku]	93
28 [Norečiau jums kaip knygą nuo pradžios atskleisti]	94
29 [Neatimki, Dieve, iš manęs klydimą teisės]	95
30 [Aš negaliu pamiršti tų dienų]	96
31 [O buvo metai, gyvenau kaip neregys]	97
32 [Žiema tapytojas kaip niekas kitas]	98
33 [Už lango regis vakaro dangus ugninis]	99
34 [Kiekvieną rytą mylima, praeidama pro mano langą]	100
35 [Tyli ir saulėta diena]	101
36 [Kaip Budos mokinys, seniai į vieną tašką]	102
37 [Gyvenimas – tai geidžiamas apsigavimas!]	103

Šokėja ir asketas

38 [Galva išvargusio asketo]	104
39 [Kol nesutikau tavęs, aš niekad]	105
40 [Kaip pavasario audra iš pumpurų lapus]	106
41 [Tu pro tamsias blakstienas į mane pažvelki]	107
42 [Moteris gyvenimą ir džiaugsmą lemia]	108
43 Asketas	109

Pavasario sonetai

1 [Dideli ir monotoniški, ir abejingi]	113
2 [Ūždamas per dangų šiltas marių vėjas]	114
3 [Praeinančiam pasaulyje praėsiu]	115
4 [Miško gilumoj srauniam šaltiny]	116
5 [Ant linkstančių, ilgų kotelių pasikėlę]	117
6 [Šiandien norėčiau išsitiest kur miško aikštėj]	118
7 [Ramus ir saulėtas sekmadienis miške]	119
8 [Šilta pavakarė: žavi šviesiais plaukais mergytė]	120
9 [Vieną vakarą nerūpestingą]	121
10 [Sapnuojančio medžio pavėsy]	122

Vasaros sonetai

1 [Atleisk, režisieriau, aš taip esu išsekęs]	125
2 [Iš varginančio triukšmo, gatvių dulkinų ir saulės]	126

ŽMOGAUS APNUOGINTA ŠIRDIS

Trioletai 129

1 [Gyveno duobkasys kapuos]	131
2 [Bet vieną kartą vakare]	131
3 [Aš kadais šventai tikėjau meile]	132
4 [Aš dabar esu labai protingas]	132
5 [Kadaise žemėj buvo daug velnių]	133
6 [Dabar pasauly daug yra žmonių]	133
7 [Aš laimingas esu]	134
8 [Ubagas nupirktų dvarą]	134
9 [Ponas plikas, gal tarnaut reikėtų?..]	135
10 [Amžinai tamsybėse paskendęs]	135

11 [Jaunas ir savim patenkintas ponaitis]	136
12 [Aštuoniolikos linksma, daili mergytė]	136

EILĖRAŠČIAI

Sapnas	139
Tėviškė	141
Rudens žodžiai	142
Nėra laimės	143
Snaigių muzika	144
Susigalvojimas	145
Laiškas Kristui	146
Miražai	147
Snaigės	148
Damai „par excellence“	149
Į viršūnes	151
Mergaitei	152
Kapuose	153
Pasikalbėjimas su mama	154
Kalnų pasiilgimas	155
Mirties paveikslas	157
[Ten saulė rytmečiu sugrįžta!]	158
Ne ji	159
Karalius	161
Aš pažinau karalių tavyje	162
Šešėlis	163
Pavargimas	164
Gal dar pameni	165
Poetas	167
Les Méditations sur la Vie Triste	168

Žmogus	169
Senas namas užmiesty	170
Pajūrio vaikai	171
[Ar liūdnesnio kas būti galėtų]	172
[Vasaros popietėm saulė ir vėjas]	173
Mano gyvenimas	174
Kvaila istorija	175
Laiškas mirusiam draugui	176
Apie trūnijantį medį	178
[Rūpestis padidint ūgio neįstengia]	179
[Visi tikėjimai – fantazijos žaislai]	181
[Buvo spalvis. Vėjo katinukai]	182
[Aš pakeliu akis nuo knygos]	183
[Norėdamas surast save, jisai paliko šeimą ir draugus]	184
Rondo	185
Pamišėlio užrašai	186
[Isiklausyk: kaip skamba laiko pakrašty]	188
[Maža tauta su dideliu žodynu]	189
[Aš, dar tik įpusėjęs dvidešimt trečiuosius]	190
Portretistas	191
Kaip pagydyt nuo poezijos	192
Linksmo valkatos pasipasakojimas liūdnam poetui	193
Nubudimas	194
Malda į šv. Kazimierą	195
Rugsėjo naktis	196
Sielos paveikslas	197
Įžanga	198
[Jų buvo daug. Geri draugai. Visi jauni ir drąsūs]	199
Atbaigimas	201
Laužas	202
Saulės lankas	203

Kas tu?	204
Girios melsvuma	205
Paukščiai	206

SONGS OF MYSELF

I–XV giesmės	209
--------------	-----

POETINĖ PROZA

Aš atnešiau jums saulės patekėjimą	229
Ramybės bankas	233
Tuštystė	238